

ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 12 ΙΟΥΝΙΟΥ 2000
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ:
ΘΕΜΑΤΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Α΄

ΘΕΜΑ Α1

A.1.1. Να αποδώσετε με συντομία το περιεχόμενο των πιο κάτω ιστορικών όρων:

- α. “κλήριγκ”
- β. Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων (ΕΑΠ)
- γ. “Κοινωνιολογική Εταιρεία”.

Μονάδες 12

A.1.2. Για ποιους λόγους δόθηκε προτεραιότητα στην εγκατάσταση των προσφύγων της Μικρασιατικής καταστροφής στη Μακεδονία και τη Δυτική Θράκη;

Μονάδες 6

A.1.3. Να προσδιορίσετε, αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή όχι, γράφοντας στο τετράδιό σας την ένδειξη Σωστό ή Λάθος δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.

Η υλοποίηση προγραμμάτων κατασκευής σιδηροδρομικού δικτύου συνάντησε δυσκολίες, επειδή:

- α. δεν υπήρξε κυβερνητικό ενδιαφέρον
- β. δεν υπήρχαν διεθνείς σιδηροδρομικοί άξονες, ώστε η χώρα να συνδεθεί με αυτούς
- γ. το ελληνικό κράτος δεν μπορούσε να εξοικονομήσει τα απαραίτητα κεφάλαια
- δ. οι θαλάσσιες μεταφορές περιόριζαν την αποδοτικότητα του σιδηροδρομικού δικτύου
- ε. το ενδιαφέρον των ξένων επενδυτών ήταν πολύ μικρό
- στ. οι ανάγκες του εμπορίου δεν απαιτούσαν τη δημιουργία σιδηροδρομικού δικτύου
- ζ. υπήρχε ήδη στη χώρα αξιόπιστο χερσαίο συγκοινωνιακό δίκτυο.

Μονάδες 7

ΘΕΜΑ Α2

A.2.1 Ποια ήταν τα κυριότερα σημεία της Συμφωνίας της Άγκυρας (10 Ιουνίου 1930);

Μονάδες 9

A.2.2. Ο Ιωάννης Μεταξάς στις εκλογές της 26^{ης} Ιανουαρίου του 1936 πήρε μόλις το 4% των ψήφων. Στις 4 Αυγούστου 1936 επιβλήθηκε δικτατορία. Ποιοι λόγοι οδήγησαν στην πολιτική αυτή εκτροπή;

Μονάδες 8

A.2.3. Να γράψετε στο τετράδιό σας τα γράμματα της Στήλης Α και δίπλα τον αριθμό της πρότασης από τη Στήλη Β που αντιστοιχούν στη σωστή απάντηση.

Στήλη Α	Στήλη Β
α. “ναπαίοι”	1. Επιτροπή από εκπροσώπους έξι Δυνάμεων που ανέλαβαν τη διαχείριση των βασικών κρατικών εσόδων (1898)
β. Τανζιμάτ	2. Εταιρεία που ανέλαβε την κατασκευή φράγματος τεχνητής λίμνης του Μαραθώνα
γ. ΔΟΕ	3. Εταιρεία που ανέλαβε την εκμετάλλευση των μεταλλευμάτων του Λαυρίου
δ. ΟΥΛΕΝ	4. Άλλη ονομασία του ρωσικού κόμματος
	5. Περίοδος συνταγματικών μεταρρυθμίσεων που έδιναν διευρυμένα δικαιώματα στους χριστιανούς της Οθωμανικής αυτοκρατορίας.

Μονάδες 8

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Β1

Το εξωτερικό εμπόριο της Ελλάδας
Μ.Ο. δεκαετιών 1860-1870 και 1900-1910

ΕΙΔΟΣ	1860-1870		1900-1910	
	Εισαγωγές	Εξαγωγές	Εισαγωγές	Εξαγωγές
Αγροτικά προϊόντα	31%	63%	36%	75%
Βιομηχανικά προϊόντα	24%	7%	30%	2%
Πρώτες ύλες	12%	17%	18%	22%

- α. Αφού μελετήσετε τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να προσδιορίσετε τις παραγωγικές δυνατότητες της Ελλάδας κατά τις δεκαετίες στις οποίες αναφέρεται ο πίνακας και να σχολιάσετε τις διακυμάνσεις των εξαγωγών και εισαγωγών.

Μονάδες 15

- β. Ποια ήταν η σημασία του εξωτερικού εμπορίου για την οικονομία της χώρας την ίδια περίοδο;

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β2

Να διαβάσετε προσεκτικά το κείμενο που ακολουθεί:

Ο Ιωάννης Μακρυγιάννης (πληρεξούσιος Αθηνών, αυτοχθονιστής) υποστήριξε τον αποκλεισμό των ετερόχθονων από τις δημόσιες θέσεις: “Αυτοί [οι ετερόχθονες] εκάθησαν τόσα χρόνια και έτρωγαν ψωμί και έφεραν την πατρίδα μας άνω-κάτω. Άς καθίσωμεν τώρα και ημείς να φάγωμεν ψωμί”.

Ο Ευστάθιος Σίμος (πληρεξούσιος Ηπειρωτών, ετεροχθονιστής): “Έν μόνον ήτο το βέβαιον, ότι ολίγον ή πολύ, μικρόν ή μέγα μέρος τής από αίματα πλημμυρούσης [ελληνικής] γης ήθελεν μείνει ελεύθερον· αυτό το μέρος έπρεπε να είναι η κοινή πατρίς όλων των επαναστησάντων Ελλήνων, όλων των κατοίκων των επαρχιών εκείνων όσοι εις τον πόλεμον ηγωνίσθησαν, εθυσιάσθησαν, έπαθον, κατεστράφησαν. Ιδού η μεγάλη συνθήκη, η συνδέσασα τας επαναστατησάσας ελληνικάς επαρχίας, ιδού το μέγα προς αλλήλους συνάλλαγμα των Ελλήνων γραφέν όχι με μελάνην, αλλά με αίμα. Έτο ένωσις ειλικρινής, ήτο ένωσις αδελφική”.

Από το βιβλίο :Ι. Δημάκης, Η Πολιτειακή Μεταβολή του 1843 και το Ζήτημα των Αυτόχθονων και Ετερόχθονων.

- α. Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, πώς κρίνετε τις αντιτιθέμενες απόψεις που εκφράζουν ο Ιωάννης Μακρυγιάννης και ο Ευστάθιος Σίμος στο κείμενο;

Μονάδες 12

- β. Παρόμοιο πρόβλημα, όπως αυτό των αυτοχθόνων—ετεροχθόνων, δημιουργήθηκε μετά τη Μικρασιατική καταστροφή. Πώς εκφράστηκε η διάσταση γηγενών—προσφύγων στην κοινωνική ζωή;

Μονάδες 13

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). Τα θέματα να μην τα αντιγράψετε στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε.
Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης : μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Δ' ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 2 ΙΟΥΝΙΟΥ 2000
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ : ΙΣΤΟΡΙΑ

ΟΜΑΔΑ Α'

ΘΕΜΑ Α1

Α.1.1. Η «Μεγάλη Ιδέα»

Να γράψετε στο τετράδιό σας τα γράμματα που αντιστοιχούν στις σωστές απαντήσεις.

- α.** Δημιουργούσε προσδοκίες για ολοκλήρωση του εθνικού οράματος που προϋπέθετε σημαντική διεύρυνση συνόρων.
- β.** Διατυπώθηκε από το Μαυροκορδάτο, αρχηγό του αγγλικού κόμματος, στην Εθνοσυνέλευση το 1844.
- γ.** Το όραμα της Μεγάλης Ιδέας φαίνεται να γίνεται απτή πραγματικότητα με τη συνθήκη των Σεβρών.
- δ.** Η Μεγάλη Ιδέα έπαψε να αποτελεί στοιχείο της ελληνικής πολιτικής με το τέλος του Α' Παγκοσμίου Πολέμου (1918).

Μονάδες 4

Α.1.2. Εμπορική Ναυτιλία

Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή όχι, γράφοντας στο τετράδιό σας την ένδειξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.

- α. Με τη συνθήκη του Κιουτσούκ Καϊναρτζή (1774) ευνοήθηκε η ραγδαία ανάπτυξη της ελληνικής εμπορικής ναυτιλίας.
- β. Στη διάρκεια του 19ου αιώνα η ελληνική ναυτιλία ακολούθησε καθοδική πορεία.
- γ. Το πιο σημαντικό ναυτιλιακό κέντρο το 19ο αιώνα υπήρξε η Σύρος.
- δ. Η Γαλλική Επανάσταση και οι Ναπολεόντειοι πόλεμοι δεν ευνόησαν ιδιαίτερα την ελληνική ναυτιλία.

Μονάδες 4

A.1.3. Τα πρώτα ελληνικά κόμματα

Να γράψετε στο τετράδιό σας τα γράμματα που αντιστοιχούν στις σωστές απαντήσεις.

- α. Το αγγλικό κόμμα επιζητούσε τη δημιουργία αυτοκέφαλης ελληνικής Εκκλησίας χωρίς δεσμεύσεις από το Πατριαρχείο.
- β. Το γαλλικό κόμμα αγωνίστηκε εναντίον της ξενοκρατίας στο στράτευμα και τη διοίκηση.
- γ. Χαρακτηριστικό του ρωσικού κόμματος ήταν η άκρως προοδευτική στάση του σε όλες τις επιλογές του.
- δ. Τα τρία κόμματα (αγγλικό, γαλλικό, ρωσικό) είχαν σαφή οργανωτική δομή και προγράμματα δράσης.

Μονάδες 4

A.1.4. Τι ήταν οι «εθνικές γαίες» και πώς αντιμετωπίστηκε το πρόβλημα της διανομής τους κατά την περίοδο 1870-1871.

Μονάδες 13

ΘΕΜΑ Α2

A.2.1.

Ποιοι λόγοι επέβαλαν τη δημιουργία τραπεζικού συστήματος ευθύς μετά την ίδρυση του ανεξάρτητου ελληνικού κράτους;

Μονάδες 12

A.2.2.

Ποια ήταν η σημασία της ψήφισης της «αρχής της δεδηλωμένης» για την πολιτική ζωή της Ελλάδας;

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Β1

Η κήρυξη της αβασίλευτης Δημοκρατίας

«Η Δ΄ Ύσυντακτική των Ελλήνων Συνέλευσις...

Ψηφίζει :

1. Κηρύττει οριστικώς έκπτωτον την Δυναστείαν των Γλυξβούργων...
2. Αποφασίζει να συνταχθή η Ελλάς εις Δημοκρατίαν κοινοβουλευτικής μορφής, υπό τον όρον εγκρίσεως της αποφάσεως αυτής υπό του λαού δια δημοψηφίσματος...».

Λαμβάνοντας υπόψη το περιεχόμενο του παραπάνω παραθέματος να επισημάνετε τα γεγονότα της περιόδου 1924-1927 με τα οποία συνδέεται η κήρυξη της αβασίλευτης Δημοκρατίας.

Μονάδες 25

ΘΕΜΑ Β2

Να αναφέρετε και να αξιολογήσετε το μεταρρυθμιστικό έργο του Ελευθερίου Βενιζέλου όπως φαίνεται μέσα από τις αποφάσεις της Βουλής στη διάρκεια του έτους 1911.

Μονάδες 25

ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Δ' ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΕΤΑΡΤΗ 6 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2000
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ : ΙΣΤΟΡΙΑ

ΟΜΑΔΑ Α'

ΘΕΜΑ Α1

A.1.1. Η βιομηχανία αμέσως μετά το 1912-1913

Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό του θέματος (Α.1.1.) και δίπλα το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

- α. Σημείωσε εντυπωσιακή άνοδο.
- β. Παρέμεινε προσηλωμένη σε δευτερεύουσες δραστηριότητες.
- γ. Είχε όλες τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την ανάπτυξή της.

Μονάδες 4

A.1.2. Τα κόμματα από το τέλος του Μικρασιατικού πολέμου μέχρι τη δικτατορία του Ι. Μεταξά.

Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό του θέματος (Α.1.2.) και την ένδειξη **Σωστό ή Λάθος** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.

- α. Κατά την περίοδο 1923-1928 βασικός προγραμματικός στόχος των Φιλελευθέρων ήταν ο εκσυγχρονισμός της χώρας.
- β. Κατά την περίοδο 1928-1932 η κυβέρνηση των Φιλελευθέρων δεν έχει να επιδείξει σημαντικά επιτεύγματα σ' ό,τι αφορά την οικονομική ανόρθωση

της χώρας, την παιδεία και την εξωτερική πολιτική.

- γ. Στις 10 Οκτωβρίου 1935 ο Κονδύλης επιχείρησε στρατιωτικό κίνημα με στόχο την παλινόρθωση της βασιλείας.
- δ. Την 4η Αυγούστου 1936 ο Μεταξάς, χωρίς τη σύμφωνη γνώμη του βασιλιά, έβαλε τέλος στη Δημοκρατία του Μεσοπολέμου.

Μονάδες 4

A.1.3. Εξωτερικός προσανατολισμός και πελατειακές σχέσεις (1821-1843).

Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό του θέματος (A.1.3.) και τα γράμματα που αντιστοιχούν στις σωστές απαντήσεις.

- α. Στη Στερεά Ελλάδα φορείς της πατρωνίας ήταν μεγαλοαρχματολοί.
- β. Ο Υψηλάντης θεωρούσε ότι οι τοπικιστικές τάσεις αποτελούσαν εμπόδιο για την οργάνωση του Αγώνα.
- γ. Με το γαλλικό κόμμα συμπαρατάχθηκαν, κυρίως, πρόκριτοι, στρατιωτικοί, λόγιοι και έμποροι που είχαν σπουδάσει και διαμείνει στη Δυτική Ευρώπη.
- δ. Το ρωσικό κόμμα δεν ασχολήθηκε με εκκλησιαστικά ζητήματα.

Μονάδες 4

A.1.4. Ποια θεμελιώδη δικαιώματα κατοχυρώθηκαν με το Σύνταγμα του 1844;

Μονάδες 13

ΘΕΜΑ Α2

A.2.1.

Ποια ήταν τα αποτελέσματα του Διεθνούς Οικονομικού Ελέγχου (ΔΟΕ) μετά την πτώχευση του 1893.

Μονάδες 12

A.2.2.

Να αναφέρετε τα θετικά αποτελέσματα που είχαν οι Βαλκανικοί πόλεμοι για την οικονομία της Ελλάδας.

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Β1

Οι συνθήκες εργασίας των εργατών στην Ελλάδα στις αρχές του 20ου αιώνα.

Η εργάσιμη ημέρα στην Ελλάδα είναι μεγάλη, μακρύτερη από οπουδήποτε αλλού. Κανείς εργάτης δεν φαντάζεται τα καλά και ευεργετικά που θα έφερνε η ημέρα των οκτώ εργάσιμων ωρών. Δεν γνωρίζουν παρά την εργάσιμη των δέκα, το λιγότερο, ενώ συνήθως η εργασία τους διαρκεί 12 ή 14 ώρες, χωρίς κανενός είδους επίδομα ή επιπλέον αμοιβή. Οι απεργίες ήταν πρακτικά άγνωστες μέχρι το 1909. Οι μόνες αξιομνημόνευτες απεργιακές κινητοποιήσεις που έλαβαν χώρα από τότε ήταν τρεις και αφορούσαν την πρωτεύουσα. Αλλά το κοινό έδωσε ελάχιστη προσοχή σ' αυτές τις φασαρίες και οι απεργοί έκριναν ότι οι προσπάθειές τους τους κόστιζαν ακριβά. Δεν ξαναδοκίμασαν από τότε.

Τα σωματεία έκαναν αρκετές προόδους εδώ και μερικά χρόνια και σχεδόν όλες οι βιομηχανίες έχουν τις ενώσεις και τις αδελφότητες τους..... Οι γυναίκες δεν γίνονται δεκτές ως μέλη των σωματείων.

Δεν υπάρχει νόμος στην Ελλάδα που να υποχρεώνει τους εργοδότες να αποζημιώσουν τους εργάτες που έπεσαν θύματα ατυχήματος, και οι ίδιοι οι εργάτες είναι πολύ φτωχοί ώστε να ασφαλιστούν για τους κινδύνους. Σε μερικές περιπτώσεις ο ιδιοκτήτης αναλαμβάνει να συνδράμει με έξοδά του τους εργαζόμενους σε αυτόν ή να τους πληρώσει τους μισθούς που έχασαν εξαιτίας κάποιας αρρώστιας.

(Percy Martin, La Grèce nouvelle, Paris, Librairie orientale et americaine, 1913, σ. 176-177).

Λαμβάνοντας υπόψη το περιεχόμενο του παραπάνω αποσπάσματος και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να γράψετε για τα πρώτα βήματα του εργατικού κινήματος στην Ελλάδα στις αρχές του 20ου αιώνα.

Μονάδες 25

ΘΕΜΑ Β2

Παραγωγικές δυνάμεις μέσα και έξω από την Ελλάδα μετά την Ελληνική Επανάσταση.

Μονάδες 25